

Time: 2:00Hrs

Marks: 60

- Q: 1** (a) Define Merchant Banking and explain the scope of merchant banking in India (8)
(b) Explain Financial Services and state different types of Financial Services (7)

OR

- (c) Explain the features of leasing & Hire Purchase system. (8)
(d) Do you feel the scope of consumer finance in India is bright in the future? Why? (7)

- Q: 2** (a) Explain Venture Capital and the stages of financing under the same. (8)
(b) Define the concept of Securitization & discuss its process. (7)

OR

- (c) Explain Objective of NHB (National Housing Bank). (8)
(d) Differentiate between Installment credit and consumer credit (7)

- Q: 3** (a) Explain the concept of Micro finance and its features (8)
(b) Explain the merits and demerits of depository system (7)

OR

- (c) Explain depository participants and state their role. (8)
(d) Explain in short 'credit rating agencies' and write about few leading agencies (7)

- Q: 4 (a) Multiple choice questions. Choose the correct answer from given options and rewrite the statement (5)**

1. The first credit rating agency promoted in 1987, jointly promoted by the ICICI Ltd and Unit Trust of India. (CARE, SMERA, ICRA, CRISIL)

2. An organisation that holds the securities of the investors in Electronic Form (Repository, Depository, Broker, Demat)

3. _____ is the apex institution for regulating Housing finance in India.

a) National Housing Bank   b) Reserve Bank of India   c) SEBI   d) IRDA

4. _____ can be in the form of refinance, mortgaged securitization, loan linked saving instruments etc. (Factoring, Capital restructuring, Housing Finance, Reversed mortgage)

5. _____ from the following is not a direct constituent of financial services (banking sector, small savings and saving instruments, specialised institutions like insurance companies, Ministry of Finance)

(b) State whether the following statements are True or False. (5)

1. Depository system takes hold of all securities in the country listed in that particular stock exchange.
2. In Pay through certificate, interest received from the receivables is passed to the holder of the unit.
3. Stamp Duty is not payable for the transfer of securities in the electronic form
4. Securitisation helps to reduce Asset-Liability mismatch.
5. Obligor is the originator's debtor or the borrower of the original loan under securitization.

(c) Match the following (5)

A	B
Liquid Asset	Short term fund
Demat Account	Depository
Acquiring sick company	Turnarounds
Bridge Capital	Quick Cash
NSDL	Depository Participants

OR

Q: 4. Write short notes (Any 3) (15)

1. Sub-Broker
2. NSDL
3. Special Purpose Vehicle (SPV)
4. Role of CDSL
5. IPO (Initial Public Offer)

वेळ: २ तास

गुण: ६०

प्रश्न: 1 (अ) व्यापारी अधिकोषाची व्याख्या करा आणि भारतातील व्यापारी अधिकोषाची व्याप्ती स्पष्ट करा (८)

(ब) वित्तीय सेवा समजावून सांगा आणि विविध प्रकारच्या वित्तीय सेवा स्पष्ट करा (७)

किंवा

(क) भाडेपट्टीची व भाड्याने खरेदी प्रणालीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा (८)

(ड) भविष्यात भारतातील ग्राहक वित्तपुरवठ्याची व्याप्ती उज्ज्वल आहे असे तुम्हाला वाटते का? स्पष्ट करा? (७)

प्रश्न: 2 (अ) व्हेंचर कॅपिटल आणि त्याअंतर्गत वित्तपुरवठा करण्याचे टप्पे स्पष्ट करा. (८)

(ब) प्रतिभूतीकरणाची संकल्पना परिभाषित करा त्याच्या प्रक्रियेवर चर्चा करा. (७)

किंवा

(क) NHB (राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँक) चे उद्दिष्ट स्पष्ट करा. (८)

(ड) हमे वित्तपुरवठा आणि ग्राहक वित्तपुरवठा यांच्यात फरक करा (७)

प्रश्न: 3 (अ) सूक्ष्म वित्तपुरवठा संकल्पना आणि त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा (८)

(ब) डिपॉझिटरी व्यवस्थेचे गुण आणि तोटे स्पष्ट करा (७)

किंवा

(क) डिपॉझिटरी सहभागी समजावून सांगा आणि त्यांची भूमिका सांगा. (८)

(ड) थोडक्यात 'क्रेडिट रेटिंग एजन्सी' समजावून सांगा आणि काही आघाडीच्या एजन्सींबद्दल लिहा (७)

प्रश्न: 4 (अ) बहुपर्यायी प्रश्न. दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा आणि पुन्हा लिहा विधान (५)

1. 1987 मध्ये ICICI लिमिटेड आणि युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडिया द्वारे पुरस्कृत केलेली पहिली क्रेडिट रेटिंग एजन्सी हि _____ आहे. (केअर, स्मरा, इक्रा, क्रिसिल)

2. गुंतवणूकदारांचे रोखे इलेक्ट्रॉनिक फॉर्ममध्ये ठेवणारी संस्था हि _____ आहे. (रेपॉजिटरी,

डिपॉझिटरी, ब्रोकर, डिमॅट)

3. _____ ही भारतातील गृहनिर्माण वित्ताचे नियमन करणारी सर्वोच्च संस्था आहे.
(नॅशनल हाऊसिंग बँक, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, सेबी, आयआरडीए)
4. _____ हे पुनर्वित्त, तारण प्रतिभूतिकरण, कर्जाशी संबंधित बचत उपकरणे इ. या स्वरूपात असू शकते
(फॅक्टरिंग, भांडवली पुनर्रचना, गृहनिर्माण वित्त, उलट तारण)
5. खालीलपैकी _____ हा वित्तीय सेवांचा थेट घटक नाही
(बँकिंग क्षेत्र, लहान बचत आणि बचत साधने, विशेष संस्था जसे विमा कंपन्या, वित्त मंत्रालय)

ब) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य आहेत.

(५)

1. डिपॉझिटरी सिस्टम त्या त्या देशातील विशिष्ट भांडवलबाजार सूचीबद्ध सर्व प्रतिभूती ताब्यात घेते
2. देय प्रमाणपत्राद्वारे, प्राप्त्यांकडून प्राप्त होणारे व्याज धारकास दिले जाते.
3. इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात प्रतिभूतीच्या हस्तांतरणासाठी मुद्रांक शुल्क देय नाही.
4. प्रतिभूती मालमत्ता-दायित्व विसंगती कमी करण्यास मदत करते.
5. बंधनकारक हा मूळ कर्जदार किंवा प्रतिभूती करणाऱ्या अंतर्गत मूळ कर्जाचा कर्जदार असतो.

(c) खालील जोड्या जुळवा

(५)

अ	ब
तरल मालमत्ता	अल्पकालीन निधी
डीमॅट खाते	डिपॉझिटरी
आजारी कंपनी विकत घेणे	टर्नअराउंड
ब्रिज कॅपिटल	द्रुत रोख
एन एस डी एल	डिपॉझिटरी सहभागी

किंवा

प्रश्न: ४. लहान नोट्स लिहा (कोणतीही 3)

(१५)

1. उप-दलाल
2. एन एस डी एल
3. विशेष उद्देश वाहन (एस पी वी)
4. सीडीएसएलची भूमिका
5. आय ओ पी (प्रारंभिक सार्वजनिक प्रस्ताव)